

Astrid och Ivar berättar.

Ungdomstiden.

Detta är en berättelse om tidsskedet 1915 – 1930. Det var den period då Astrid och Ivar, mina föräldrar, gick sina sista år i Munkeryds skola. De konfirmerades och gick ut i vuxenlivet. De konfirmerades inte samtidigt. Astrid konfirmerades ett år senare än Ivar.

År 1915 bodde cirka 500 människor i Stavabygdens 19 byar, från Sunneryd i norr och sedan söderut till länsgränsen. År 2015, 100 år senare, bor omkring 100 personer i dessa 19 byar. Det betyder att ättlingar till 500 människor har sina rötter i vår bygd. De bor i förorter till Stockholm eller Göteborg, eller kanske New York. Men kanske längtar de ändå tillbaka till sina fäders bygd.

Astrid och Ivar såg många av sina vänner från ungdomstiden lämna bygden åt olika håll, till städerna, och en del till Amerika.

Första världskriget pågick under åren 1914-1918. Astrid och Ivar har inte berättat särskilt mycket om detta. De hade kanske inga egna minnen av kriget, bara sådant som de hörde berättas på kafferep och kalas.

Tidningarna berättade om tyska zeppelinare som bombade London. Detta var i flygets barndom. Men det var inte enbart zeppelinare, det förekom också att vanliga flygplan bombade London och södra England. Tidningarna berättade också om ubåtar och om sjöslag.

Vad hände i övrigt?

Den 7 oktober 1915 brann skolhuset i Munkeryd ned till grunden. Men ett nytt skolhus byggdes. Astrid var i skolan den dagen det brann, men det har jag berättat om förut, i deras berättelser från barndomstiden.

Elektricitet och telefon fanns inte här i bygden, men i Adelöv diskuterades frågan. Det blev en telefonstation vid Adelövs kyrka. I Ödes hög skall Östgöta-Bladets lokalkontor få telefon, skrev tidningen. Men vi i vår bygd fick vänta till 1937.

Det hade länge diskuterats om en järnväg mellan Mjölby – Gränna – Jönköping. Den blev inte av. Men 1921 startade busslinjen Ödes hög – Gränna - Brötjemark. I Brötjemark tog man sedan *trådrullatåget* till Jönköping. Det hade Astrid gjort och berättade om det. Det var ett litet tåg som ibland inte orkade uppför backarna. Då fick passagerarna gå av och skjuta på.

År 1917 inrättades en skola i Fogeryd, men efter några år byggdes en ny skola i Tällekullen.

Den 1 november 1917 fick Ödeshög elektriskt ljus men vi här i Stavabygden fick vänta till 1944.

År 1918 härjade spanska sjukan hårt i våra bygder. Många människor som Astrid och Ivar kände dog i denna sjukdom.

Sommaren 1921 revs Stava gamla missionshus och ett nytt byggdes. Det invigdes den 27 november 1921.

År 1922 var det vargavinter. Trafiken var livlig på isen mellan Gränna och Visingsö. Över Öresund promenerade människorna också över isen.

Ångbåten Per Brahe förliste natten mellan den 19 och 20 november 1919 i en svår storm. Båten avgick från Gränna på kvällen mot Stockholm. Den skulle stanna till i Hästholmen men där hördes den inte av. Den sjönk strax utanför Hästholmen. Båten bärgades år 1922. Ivar och Astrid berättade om detta och vi besökte tillsammans på 1970-talet graven vid V Tollstads kyrka

En sjuktransportbil ordnades 1922 i Ödeshög av Robert Krus. Den var efterlängtd.

Den 20 juli 1926 var det trafikräkning vid Ödeshög på vägen mot Gränna. Där passerade under ett dygn 873 fotgängare, 2010 cyklister, 282 hästskjutsar, 139 motorcyklar, 607 personbilar, 32 bussar och 19 lastbilar.

I tidningarna kom det fler och fler annonser om cyklar, motorcyklar och bilar. Det var amerikanska bilar, Ford, Chevrolet och Nach. Det förekom också annonser om traktorer. Det var från Amerika det mesta kom när det gällde bilar och traktorer, men år 1926 började Volvo tillverka bilar i Göteborg. Svenska traktorer kom också.

Till vänster 1922 års modell av Cadillac. Till höger en lättviktare från 1927.

Stava hamn drabbades hårt av flera vinterstormar. Hamnen reparerades flera gånger under 1920-talet för att kunna klara båttrafiken. Gubben Hård, hamnfogden, hade mycket att göra skrev Östgöta-Bladet. Om Stava hamn har jag haft många samtal med Astrid och Ivar. Från Stava hamn företogs resor då och då med ångbåtar till Jönköping och andra platser.

Foto från 1920-talet när arbeten pågår vid Stava hamn.

Detta foto från Stava hamn är också från 1920-talet.

Kvinnlig rösträtt infördes i Sverige 1921 och fem kvinnor valdes då in i riksdagen. Våra grannländer hade redan tidigare infört kvinnlig rösträtt.

AB Radiotjänst började sina sändningar år 1925. Den förste halvlåmannen var Sven Jerring. Han startade 1925 Barnens brevlåda och detta program sändes ända till 1972. Någon radio fanns inte i Narbäck och inte i Öjan på den tiden. Den kom senare.

I Narbäck

Astrid fyllde tio år 1915. Det året fick hon en lillasyster som döptes till Svea. Hon gifte sig med Holger på 30-talet och flyttade till Öjan. Fem år senare föddes en broder som döptes till Rune. Familjen hade fem medlemmar. Dessutom fanns där en piga och en eller två drängar. Pigan var Gerda Palm och hon var kvar i Narbäck till omkring 1920.

År 1922 byggde byggmästare Göransson ett nytt bostadshus i Narbäck och den gamla parstugan revs. Det blev ett fint hus med goda utrymmen.

Astrids farfar och farmor bodde i Gallemålen i Adelöv. Hennes farfar dog 1927 och hennes farmor dog 1929. Astrids morföräldrar Fredrik Sjöberg och Hedda Abrahamsdotter bodde i Kärr i Adelöv. Hedda dog redan 1909 och Fredrik dog 1914.

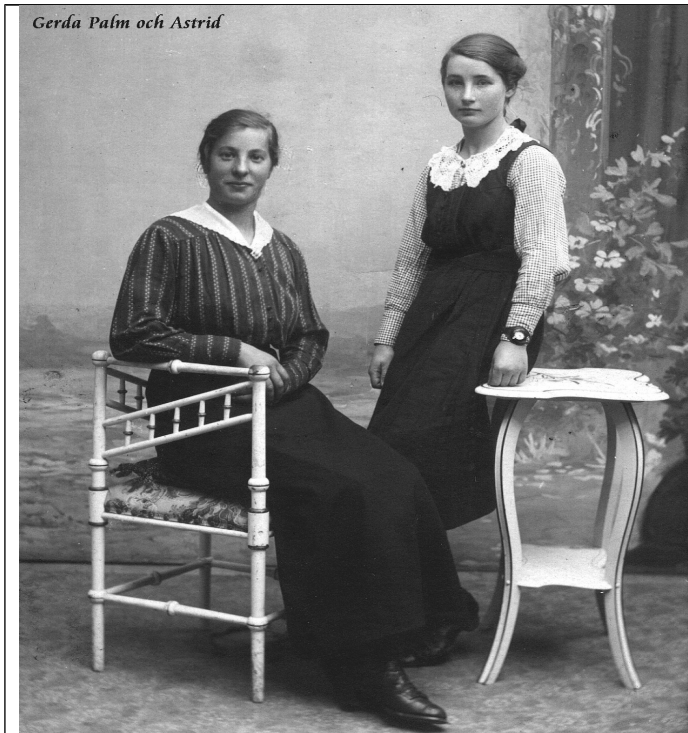
På övre gården i Narbäck bodde Johan Svensson och hans hustru Lotta men de flyttade till Boeryd 1923.

Gården övertogs då av sonen Kalle som gifte sig med Helga samma år, 1923. De fick en dotter, Maja, som senare skulle bli gift med Bertil i Munkeryd.

År 1922 byggdes det nya huset och familjen fick det mycket bättre. Det gamla huset var dåligt. Här i detta nya hus kom det också en orgel. Astrid fick gå i lära hos klockaren i Gränna och lära sig spela. Ibland skjutsades hon av pappa Viktor, ibland gick hon till Gränna.

Det hade förekommit kalas i Narbäck även i det gamla huset men i detta nya hus tog kalasen fart på allvar. Det kom släktingar från Gallemålen och från Kärr i Adelöv, och från Tranås.

Det var lång väg att åka med hästskjuts och det blev ofta övernattningsnätter i det nya huset. Men från denna tidsperiod har jag inga foton.

Gerda Palm och Astrid

Astrid, 1920

Gerda Palm och Astrid omkring år 1922

Astrid omkring år 1920

I torpet Fridhem utmed Vättern, på Narbäcks marker, bodde familjen Lindberg. Deras barn växte upp och ett par av Lindbergs pojkar var drängar hos Viktor och Fina några år. Flera av Lindbergs barn emigrerade senare till Amerika.

Narbäck omkr. 1924

Det nya huset i Narbäck. En motorcykel där kan tyda på att någon var på besök.

I Öjan

De fem bröderna i Öjan växte upp tillsammans i Öjans norra gård. Deras mor Selma dog 1912 och Ernst gifte sig 1914 med Jenny Håkansdotter från Börstabol. Hon blev som en mor för pojkarna.

Några drängar behövdes inte i Öjan. Där fanns fem pojkar som undan för undan växte till i styrka och arbetsförmåga. Men det fanns en piga i Öjan. Hon hette Alma Elvira Karlsson och var från Adelövs socken och när hon slutat kom nya pigor undan för undan, ett år i taget. Dessutom fanns familjen Forsander i närheten och denna familj har hjälpt till mycket i Öjan under årens lopp.

Ivars farfar, August i Öjan, dog 1916 och farmor Ida bodde ensam kvar i huset på södra gården. Hennes mor, Sofia Gustavsdotter, hade dött 1914.

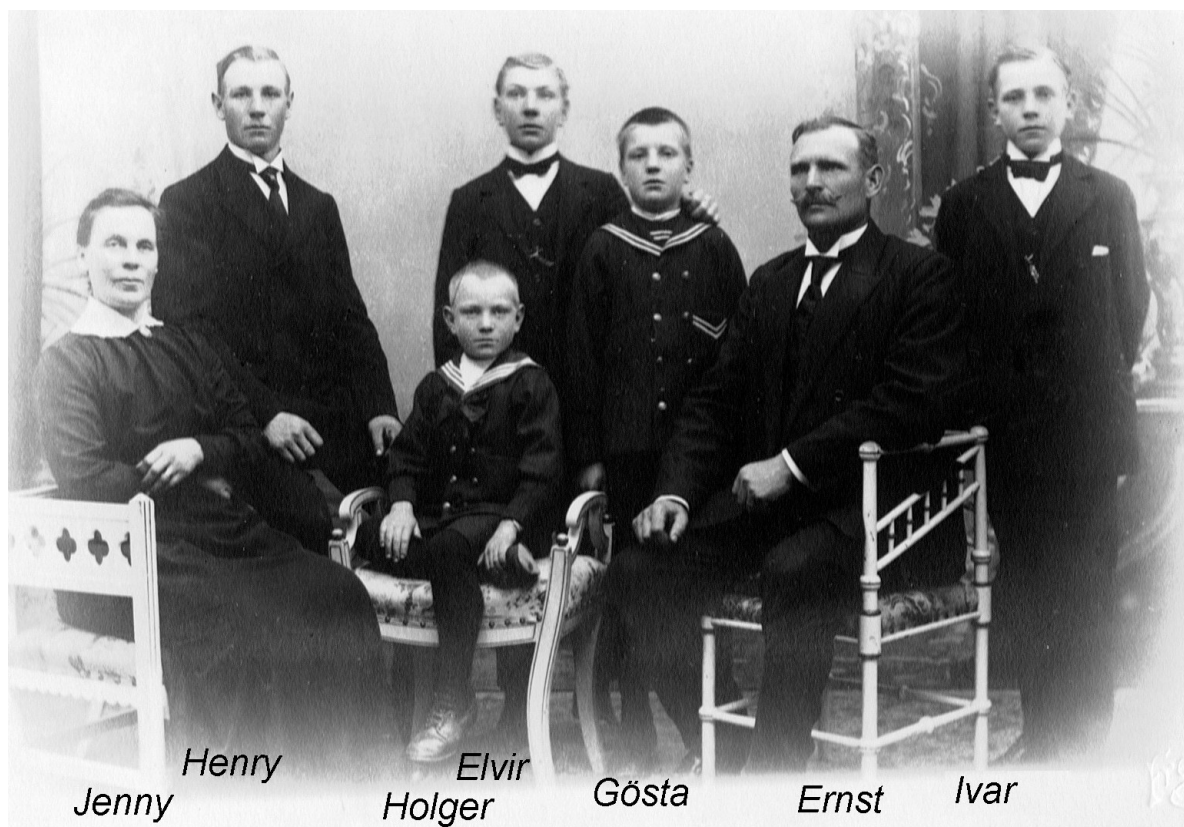
I Öjan byggdes år 1905 en ny ladugård på den norra gården. Kanske var det omkring 1915 som det byggdes en *drängkåk* och ett hönshus. Drängkåken var egentligen fel namn, eftersom huset inrymde mycket mer än drängkammare. Där fanns också ett förråd av matkonserver med träbaljor och glasburkar. Där fanns också ett rum med verktyg och på andra våningen ett magasin.

Men ett rum med öppen spis fanns på bottenvåningen. Det var drängkammaren och där skulle drängarna bo. Men det fanns ju inga drängar på gården, bara fem bröder. De fick bo där på somrarna, och namnet drängkammare kom nog inte förrän senare.

Öjan omkring år 1917. Här syns *drängkåken* till vänster, ännu inte målad. Från vänster ser vi Henry och Ivar, kanske Ernst i Skorperyd, sedan Ida och Jenny och Ernst, sittande Holger och Gösta samt längst till höger Elvir, tror jag.

Det var Johan i Smedstorp som var byggmästare, men Elvir blev också duktig på sådant.

Detta foto kanske kan vara från 1918. Då var Henry 18 år och Holger sex.

Henry, den äldste av bröderna, gifte sig 1924 med Märta från Grankärr i Vireda. Många ungdomar från bygden åkte då till Grankärr. Kanske var det någon gemensam bussresa dit trodde Astrid.

Från Öjan till Grankärr är det lång väg. Hur hade Henry hittat på Märta ända borta i Grankärr? Jag frågade min kusin Elly om hon visste hur frieriet hade gått till. Jo, Märta hade berättat att hon en dag fick ett brev där Henry ville träffa henne.

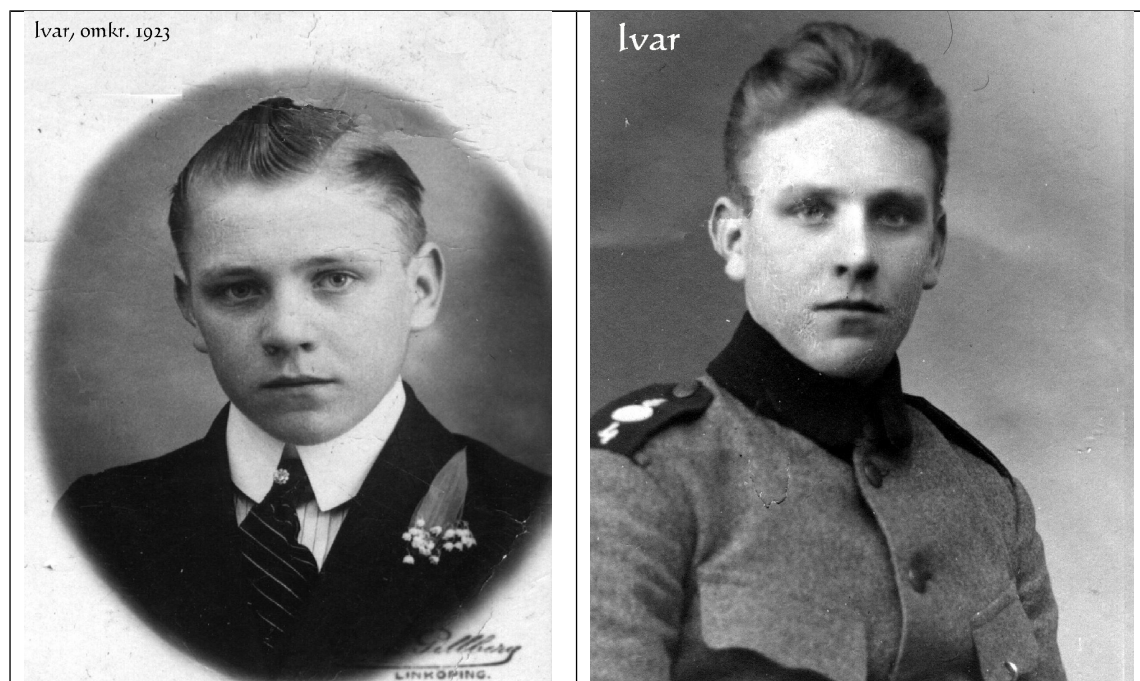
De kände inte varandra men Henry hade genom en gemensam bekant, Vågman, under en resa till Visingsö, sett ett foto av Märta. Henry ville att Märta skulle komma till Örserum en dag. Där kunde de träffas. Märta gick till fots och tyckte att det var onödigt långt till Örserum. Men hon gick till backen vid vägskalet med Tranåsvägen. Där hade hon träffat Henry och det blev sedan flera möten. Det framkom också att Henry någon sommar arbetat i Nostorp, som bara låg sex kilometer från Grankärr. På detta sätt skedde alltså förspelet till bröllopet i Grankärr 1924.

Henry och Märta arrenderade sedan Dambergsgården i Lilla Krokek i tre år. Där var Ivar dräng hos sin broder ett år. Henry och Märta flyttade år 1927 till Munkeryd. Där var den yngre brodern Gösta dräng något år.

Detta är bröllopet i Grankärr den 6 juni 1925. Här kan vi känna igen många människor från våra bygder, mer eller mindre säkert.

Ernst i Öjan, var en hängiven bonde. Han var en ivrig förespråkare för livet på landet, för bondenäringen. Han var också intresserad av trädgårdsskötsel. Han anlade en fin trädgård i Öjan med många fruktträd. Han anlade en trädgårdsarkitekt från Linköping för detta. Om detta har jag skrivit i berättelsen om *Ernst i Öjan*.

Två foton på Ivar, båda av fotograf i Linköping.

Ivar ville bli lärare och försökte komma in på seminariet i Linköping. Han blev inte antagen vid det första försöket. Det var vanligt berättade Ivar senare, att inte bli antagen vid första försöket. Men för Ivars del blev det inte något mera försök. Hans far, Ernst i Öjan ville att hans pojkar

skulle bli bönder. Detta blev för Ivars del en sorg som han sedan bar med sig genom livet.

En solig försommardag i mitten av 20-talet. Här ser vi från vänster Gösta, en flicka Forsander tror jag, Jenny och bakom henne Ivar, sedan Ernst, en okänd kvinna, Elvir samt Ida.

Torpen försvann

Detta var en tid då flykten från landsbygden pågick som mest. Torp och backstugor tömdes. Det blev bara de äldre kvar, torpare och backstugusittare. Deras barn hade flyttat hemifrån. När dessa äldre torpare dött stod husen tomma en tid. Så småningom revs husen och kvar stod en stenhög efter spiselmuren. Efter en tid var även den svår att se. Gräset växte över. Grundstenarna liksom skändes och sjönk ner i marken och försvann. Nu är det bara skyltar från torpinventeringen som står kvar och påminner om dem som bodde där. Torparbarnen försvann först, sedan deras föräldrar och därefter även torpstugorna. Hela bygden berördes av detta.

I Narbäck och i Porsarp försvann soldattorpen. I Holkaberg fanns tre torp, Grekkebo, Broalyckan och Kyléns. Grekkebo försvann redan vid sekelskiftet. På Broalyckan dog smeden Samuel Pettersson 1919. Om honom kunde Astrid och Ivar berätta mycket. Kyléns torp stod kvar ända fram till omkring år 1940.

I Munkeryd fanns flera torp som försvann och på samma sätt var det i hela bygden.

Ivar påminde sig ibland de gamla torpen och nämnde fattigdomen som härskade där.

Handelsbodas

Det fanns handelsbodas här och där i bygden. De var mötesplatser för människor. I handelsboden kunde man köpa det man saknade, men det var också byteshandel. Till handelsboden gick transporter med ägg och smör som producerades på gårdarna. Du som kommit upp i åren kommer kanske ihåg de gamla äggåldorna? De var lätta, stabila och med bra fack för alla ägg.

Från Narbäck blev det oftast Gottfrids lanthandel i Uppgränna. Från Öjan blev det handelsboden i Kvatarp eller Tallbergs affär i Lilla Krokek. Men Ernst i Öjan hade också nära kontakter med Gustaf Pettersson i Ödeshög, som kanske redan då hade affär. Detta var i slutet av naturhushållningens tid.

Biltrafiken

På stora landsvägen mellan Ödeshög och Gränna hade de första bilarna visat sig redan 1905 och sedan ökade trafiken undan för undan. Men i vår bygd fanns ingen bil förrän i slutet av 1920-talet. Det var Bil-Anton i Stava och sedan kom många efter. Det var Einar Karlsson i Lilla Krokek, skolläraren Einar Gustavsson i Munkeryd och Emil i Svinåsen.

Vägunderhållet sköttes av bönderna. För Öjans del gällde förutom en bit av vägen mellan Rödjarp och Stava också en del av stora vägen mellan Gränna och Ödeshög. Öjans vägbit var 195 meter lång och låg strax norr om Vida Vättern vid Altona.

Där befann sig Ivar en dag på 1920-talet. I en liten grushåla invid vägen skrapade han fram lite grus och körde sedan ut detta på vägen, särskilt då till de smågropar som fanns i vägbanan. Då kom Astrid gående på väg mot Ödeshög och de hade ett litet samtal. *Det var kanske då du friade* sa Astrid och skrattade, nu när de 60 år senare påminde sig denna händelse.

Någon gång på 1930-talet övertogs vägunderhållet av vägkassorna som anställde personal. Den första motordrivna väghyveln importerades till Sverige från Amerika 1927. År 1925 visades den första svenska bilploegen för snöröjning. Grindar på allmänna vägar förbjöds 1927. Mera om detta har jag skrivit i min berättelse om *Stavabygden – gränsbygden*.

Någon lastbilstrafik fanns inte i våra bygder förrän senare. Alla transporter skedde med häst och vagn. Till torget i Ödeshög åkte de flesta varje tisdag och passade då på att både köpa och sälja ett och annat. Det fanns många i bygden som var goda hantverkare och sålde sina alster på torget.

Hästar hade svårt att vänja sig vid biltrafiken. Vid behov skulle hästen spännas från vagnen och ledas bort från vägen. Det hände att hästar dog av skrämsel vid möten med bilar.

På de återkommande marknaderna kunde man också sälja djur. Men då måste också djuren ledas dit.

Att leda en ko

Rubriken är främmande för dagens människor. När såg du någon leda en ko på vägen förbi där du bor? Kanske hundra år sedan. Då var kor vanliga som fotvandrare på våra vägar. I gamla tider skulle alla kor i våra bygder ledas till Ödeshög eller Gränna. Man sålde en ko, eller man gick dit för att köpa en ko, och då fick man leda hem den.

Hur var det att leda en ko? De flesta kor var lätta att leda och gick snällt vägen framåt i lagom tempo, kanske någon rast ibland när gräset på vägkanten såg gott ut. Men kor kunde också vara svåra att leda. De liksom *växte fast i marken med alla fyra klövarna* och vägrade envist att ta ett enda steg. Då måste någon pojke eller flicka följa efter för att med en riskvist daska på kon ibland.

Ivar har lett många kor och kvigor till både Ödeshög och Gränna. Jag känner att jag hade velat fråga honom mera om detta.

Min gode vän Yngve i Stavreberg berättade att hans far, Kalle en gång ledde en ko från Smedstorp till Gränna marknad. Där köptes kon av Andersson i Ödeshög, far till Elis och Manne som de flesta i 80-årsåldern ännu kommer ihåg. Andersson köpte kon och bad Kalle att han skulle komma med kon till Ödeshög nästa dag. Kalle fick alltså leda kon hem igen och nästa dag leda den till Ödeshög. Det blev god motion för både kon och för Kalle.

I Östgöta-Bladet kunde man läsa om kreatursmötet i Ödeshög den 9 februari 1915. Dit kom det 44 djur till kreatursvallen. Det ansågs vara ett litet antal, *därför att slaktare och uppköpare nästan ständigt reser i bygderna och köper djur*. Så skrev Östgöta-Bladet. Alla djuren skulle sedan ledas till Ödeshög. Det bör ha varit livlig trafik med djur som sakta leddes fram på vägarna.

Vid nästa kreatursmöte den 9 mars var det ett 100-tal djur. Det var kreatursmöte en gång i månaden. Vid nästa kreatursmöte den 15 april var tillförseln av djur stor och åtta vagnslaster med djur avgick från Ödeshögs järnvägsstation.

Järnspisar och kakelugnar

Detta var på vedeldningens tidevarv, sedan flera tusen år. Då fanns ingen oljepanna, det fanns bara järnspisar och kakelugnar och de var ganska nya uppfinningar de också. Den gamla öppna spisen med sin trefot fanns kvar långt fram i tiden. Det blev varmt på kvällen och sedan sjönk temperaturen på natten och morgonen var det kall i köket. Det finns berättelser om is i vattenhinken. Vatten hämtades i brunnen med

hink och bars in. Att ha rinnande vatten inne, det fanns nog bara på kungens slott.

Kakelugnar var en bra uppfinning och de höll värmen bra hela natten i det rummet.

Missionshuset

Missionshuset var bygdens samlingspunkt för alla åldrar. Här samlades människorna. Det var häst och vagn som gällde. Hästarna fick stå i stallet medan mötena pågick. Cyklar var dyra men undan för undan blev cykeln vanligare. Men långt fram i tiden gick man till fots. Det gick små stigar över ängarna, med stättor över gärdesgårdarna. En fotogenlykta i handen lyste upp stigen.

När Astrid och Ivar slutat söndagsskolan blev det juniorföreningen och sedan följde ungdomsföreningen. Men Astrid och Ivar har inte berättat om juniorverksamheten. Kanske beror det på att jag inte frågade.

Men vi samtalande mycket om verksamheten i missionshuset i övrigt. Ofta återkom Astrid och Ivar ofta till namnet Cederborg. Han var pastor i Stava, Bultsbol och Haddåsen. Det var han som år 1917 bildade ungdomsföreningen i Stava. Ungdomsverksamhet fanns tidigare också men Cederborg gav mera fart åt denna verksamhet.

Fram till 1921 var det Stava gamla missionshus som gällde. Det var ett rymligt hus med en stor samlingshall. Astrid och Ivar hade goda minnen från det gamla missionshuset. Men år 1921 byggdes ett nytt missionshus och det blev en startpunkt för mera aktiviteter. Det var byggmästare Göransson från Visingsö som byggde missionshuset.

Det blev en omfattande verksamhet i det nya missionshuset. Fester och högtider avlöste varandra. Men årsmöten och andra sammanträden hölls ofta i hemmen. Låt oss besöka ungdomsföreningens årsmöte 1925. Det hölls i Holkaberg hemma hos föreningens ordförande, David Gustafsson. Vice ordförande var en kvinna, Ester Qvist i Munkeryd, sekreterare var Georg Svensson i Kopparp, kassör var Manne Hedin i Sjöberga. Styrelsesuppleant var Manda Andersson i Kopparp. Vi som är äldre minns dessa personer.

Om vi besöker lilla missionsföreningens årsmöte 1925 ser vi att Ernst Johansson i Öjan var ordförande. I övrigt bestod styrelsen av Oskar Hedin i Sjöberga, Karl Jakobsson i Lilla Krokek, Ester Karlsson i Munkeryd, Viktor Andersson i Narbäck, Theodor Gustafsson i Kopparp och Karl Andersson i Lilla Krokek, idel välkända namn för dem som kommit upp i åren.

I stora föreningen var August Johansson i Kopparp ordförande och i styrelsen ingick Hjalmar Karlsson i Stora Krokek, Gustaf Johansson, Albin Berg, David Gustafsson och Ossian Karlsson.

Astrid och Ivar kunde prata mycket om missionshusets människor och hade idel lovord att framföra om dem.

Det fanns på den tiden två missionsföreningar i Stava. Det gick bra, så var det allmänna omdömet. Skillnaderna var olika åsikter när det gällde trosfrågor, kanske mest om försoningsläran.

Ivars äldre broder Elvir tog sina första steg som evangelist och något senare följde den yngre brodern Gösta efter. I tidningar och protokoll kan vi hitta deras namn. Under senare delen av 1920-talet börjar Astrids och Ivars namn dyka upp i ungdomsföreningens protokoll.

Ungdomar vill träffas. Missionshuset var en träffpunkt. Ungdomsarbetet var omfattande. Ungdomar gick i grupper till missionshuset, ibland också till andra missionshus, Bultsbol och Haddåsen, kanske också Uppgränna. De gick vägen framåt sjungande gamla läsarsånger. De sjöng så att det ekade i skogen, har någon sagt.

Gamla tiders samlingspunkter i övrigt var vägskäl och utsiktsplatser. På midsommarafton ville man samlas på platser där man kunde se solen gå ner och sedan skulle man vänta och se solen gå upp. Detta är gamla traditioner.

En sådan plats var *fårabergen* i Narbäck. Där hade man fin utsikt över Vättern och Västergötland. Där har ungdom samlats i flera hundra år. När väckelserörelsen skakat om i bygden blev det en kristen sed att på midsommarafton samlas på dessa platser. Då samlades ungdom även från Haddåsen och Bultsbol där på fårabergen i Narbäck. Sådana möten har inte blivit omtalade i protokollen men Ivar och Astrid kunde berätta om sådant. Det kunde också Rune, Astrids broder. En annan sådan plats var vid Ren, ovanför den backe som kallas Långebråten. Det var mest för ungdom från Tuggarp och Uppgränna men kunde samla människor långt ifrån.

Både Astrids och Ivars föräldrar var aktiva i verksamheten i Stava missionshus och var med i styrelsen i den lilla föreningen. Ivar började delta som söndagsskollärare i Kopparp. Holger blev med tiden ordförande i Stava missionsförsamling.

På spaning efter tider som flytt kan jag kanske kalla de stunder som jag lyssnat till Ivar och Astrid. De har villigt svarat på mina frågor om flydda tider. Ibland under våra samtal har Ivar tittat på Astrid och frågat: *Hur är det mor, har vi fått påtår?* Ivar tyckte om kaffe och ville ha påtår många gånger.

Under någon tid under 1929 gick Astrid i hushållsskola på Kneippen i Tranås och hon bodde då hos sin moster Olivia, gift med Algot Yxne.

Denna berättelse närmar sig slutet. Den 14 juni 1930 gifte sig Astrid med Ivar från Öjan. De hade känt varandra i många år och *haft sällskap* som det hette på den tiden.

Rune, Astrids broder, berättade en gång att det var Henry, Ivars äldre broder, som bad Ivar att följa med till Narbäck. Henry var då intresserad av en piga på gården hos Viktor och Fina. Men Astrid var alltid med och störde dem. Därför bad Henry sin yngre broder Ivar att följa med, och ta hand om Astrid under tiden.

När sedan Henry och pigan inte längre träffades fortsatte träffarna mellan Ivar och Astrid.

Ivars friareväg gick från Öjan bort över ängarna mot sydväst på en stig som gick till skomakarns i Kopparp. Sedan vidare ner till byn i Kopparp, ner över bäcken och över Stenahagen. Sedan följde han vägen förbi Lakarp och till Narbäck. Den vägen har Ivar gått många gånger.

Bröllopet stod i Narbäck den 14 juni 1930 men festen fortsatte sedan i tre dagar. Efter bröllopet flyttade de till Norrgården i Gyllinge. Den gården hade Ivar köpt i mars samma år.

Bröllopspresenterna bestod mest av sådant som de behövde. Det var kor och hushållsartiklar. Om *bröllopet i Narbäck* har jag skrivit en särskild berättelse.

Jag återkommer snart med en berättelse om 1930-talet.

Jönköping i november 2015

Arne Ivarsson
036/71 32 33, (arne.ivarsson@outlook.com)